

KUNSTHARSVULLINGEN

Geachte Redactie,

Op 8 December j.l. vertoonde collega F l a u m e n h a f t te 's Gravenhage voor de Afd. Utrecht een nieuwe Amerikaanse film over de juiste verwerking van prothese-kunsthars. Door het zeer lofwaardig streven van deze collega hebben wij reeds enige malen kunnen kennismaken met dergelijke hoogst leerzame en voortreffelijke voorlichtende films op tandheelkundig gebied. Ondanks alle waardering voor deze actieve collega, zie ik mij ditmaal echter tevens, zeer tot mijn spijt, genoodzaakt, een ernstig protest te doen horen.

De causerie, welke aan de filmvertoning vooraf ging, werd betiteld als een inleiding tot hetgeen de film ons brengen zou. Dit nu was volkomen misleidend; de causerie n.l., welke ons werd voorgezet, had met de film hoegenaamd niets te maken, en bestond uit een vrijwel kritikloze aanprijzing van de nieuwe snel-polymeriseerbare kunstharssoorten, een materiaal, dat blijkens talrijke veelomvattende proeven door verschillende serieuze onderzoekers tot nu toe minderwaardige resultaten geeft en voor de vitale pulpa een mogelijk gevaar in zich bergt. Dit materiaal bezit hoogstens een zéér beperkt indicatiegebied: voor kleine hoek-opbouw in incisivi en voor een enkele provisorische voorziening, waarbij de kwaliteit van het materiaal er minder toe doet. De inhoud der fabrieksprospectussen met de opgesomde uitgebreide en veelsortige gebruiksmogelijkheden gelove men echter onder geen enkel beding!

Collega F l a u m e n h a f t noemde het nieuw in de handel gebrachte materiaal echter zelfs een omwenteling op tandheelkundig gebied en suggereerde zijn toehoorders, dat de autoriteit van enkele losjes uit zijn mouw geschudde namen van hoogst respectable Amerikaanse onderzoekers van het Bureau of Standards iets met dit materiaal uitstaande zou hebben, en dat de straks te vertonen film zoiets als een rechtvaardiging ervoor zou worden. Zelfs was de spreker zéér positief in zijn suggestie, dat het Amerikaanse Bureau of Standards als onderdeel van het Ministerie van Handel zich ter gelegener tijd wel goedkeurend zou uitlaten over de waarde der snel-polymeriseerbare kunstharsen, doch dat het uitsluitend aan de als steeds langzaam malende ambtelijke molens te wijten zou zijn, dat wij nu nóg zitten te wachten op de officiële goedkeuring door genoemd Bureau.

Gezien het serieuze werk en de hoge opvattingen van deze instantie, en gelet op de minderwaardigheid van het door collega F l a u m e n h a f t aangeprezen materiaal, komt het mij voor, dat wij dan wel zéér lang op die goedkeuring zullen moeten wachten, en dat de tandheelkundige wereld daar nu niet àl te rouwig om behoeft te zijn.

Mijn protest betreft het samenknippen van een goede film met een aanbeveling voor een slecht materiaal.

Ik vrees, dat collega Fl a u m e n h a f t zijn causerie al vele malen in de diverse Maatschappij-afdelingen heeft gehouden en dat hij daarmee reeds veel schade en wanbegrip heeft gesticht. Honderden Nederlandse collegae zullen op sprekers gezag het aangeprezen materiaal in gebruik genomen hebben, zeer tot schade van de kwaliteit van hun tandheelkundig werk en uiteindelijk dus ook van hun patiënten. Het komt mij dan ook voor, dat het nuttig en nodig is, dat alle collegae, die deze causerie reeds aanhoorden, kennis nemen van mijn protest tegen deze, m.i. onverantwoorde, quasi-wetenschappelijke voorlichtingsmethode. De betreffende collega heeft na mijn protest in de genoemde bijeenkomst moeten erkennen, niet bij machte te zijn, de materiaal-technische en chemische mérites van het onderhavige materiaal te kunnen beoordelen!

Onder deze omstandigheden vind ik het eigenaardig, dat collega Fl a u m e n h a f t zich desalniettemin heeft durven begeven op een gebied, waarop hij onvoldoende thuis blijkt te zijn. Wat mij verder onbegrijpelijk voorkomt is, dat de gelegenheid blijkbaar kan worden gegeven, honderden andere collegae te bewegen een vooralsnog minderwaardig handelsproduct bij hun patiënten te gebruiken onder het etiket van een revolutionnair materiaal.

Tenslotte nog een vraag: Waar wij toch moeten aannemen, dat de lezingen van collega Fl a u m e n h a f t plaats vonden met volledig medeweten en instemming van het Hoofdbestuur der Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, is het van groot belang te vernemen, wie er in dit geval mede-verantwoordelijk voor is, dat deze betreurenswaardige propaganda-campagne voor een minderwaardig middel heeft kunnen plaats hebben, uiteindelijk tot schade van mogelijk duizenden patiënten. Is men dan reeds vergeten, hoe vaak men in de afgelopen jaren leergeld betaalde door lichtgelovigheid en ondeskundigheid op het gebied van door de handel zo verleidelijk voorgestelde nieuwe materialen? Zolang een wereld als b.v. S.S. White zulk materiaal niet in de handel brengt, en zolang de American Dental Association en het Bureau of Standards er hun sanctie niet aan verlenen, zolang zou de Nederlandse tandheelkundige wereld er m.i. goed en verstandig aan doen, zich verre te houden van dergelijke producten en de intensieve, openlijke propaganda ervoor. Tenslotte kunnen wij het aanzien van onze stand en de vooruitgang in de tandheelkunde slechts dan dienen, wanneer wij ons uitsluitend en alleen bedienen van de allerbeste en van steeds betere materialen en werkmethode en wanneer wij hiervoor de leiding en voorlichting van een instituut als het Bureau of Standards als doorslaggevend aanvaarden. Persoonlijk vaar ik liever op dit veilige kompas, dan maar klakkeloos geloof te hechten aan de prachtig-klinkende praatjes van een willekeurige fabriek, die zo handig speculeert op de menselijke goedgelovigheid en gemakzucht.

Uw Redactie garne dankend voor de opname van het bovenstaande,

met collegiale groeten,

Ir. F. VAN DAALEN,
Fred. Hendrikstraat 41.

Utrecht, 19 Dec. 1950.

IS HET WEL ZO ERG?

In zijn „Inleiding tot: Enkele hoofdstukken uit de praktijk der volledige prothese”, constateert prof. B u i s m a n een groot tekort in de algemene prothetische vaardigheid van de Nederlandse tandarts, zowel ten aanzien van de functionele, als de cosmetische vaardigheid.

De argumenten, die hiervoor gebruikt worden zijn ongetwijfeld gegrond, maar toch komt het mij voor, dat de schrijver de toestand te somber ziet ¹⁾).

Op de eerste plaats staan we voor het feit, dat cosmetisch slechte resultaten direct opvallen ²⁾). In dat opzicht timmert de prothetist wel erg aan de grote weg ³⁾). De cosmetisch goede resultaten zijn uit de aard van hun kwaliteit onzichtbaar ⁴⁾) en hun dragers hangen het feit, dat zij een gebit dragen, zeker niet aan de grote klok. Het is zeker niet bewezen, dat hun aantal een minderheid vormt ⁵⁾). Vervolgens krijgt Prof. B u i s m a n in zijn functie van controlerend tandarts speciaal gevallen te zien, waar iets aan mankeert ⁶⁾). De patiënten, die tot groot genoegen van zichzelf en hun omgeving een prothese dragen, komen niet klagen ⁷⁾).

Ten slotte verandert het gezicht van de patiënt na het plaatsen der prothese vaak zeer aanzienlijk. De lippen zakken uit en door secundaire resorptie wordt de beet te laag. Door de geleidelijke gang van zaken bij dit proces, merkt de patiënt en zijn naaste omgeving er niets van en een vreemde zal hem er niet op attent maken. Zuinigheid en sleur vormen ook vaak een reden om te verzuimen, het gebit aan de gewijzigde omstandigheden aan te laten passen.

Hier treft de tandarts geen schuld en er is zeker geen sprake van gebrek aan ernst en toewijding, zoals men licht geneigd is te concluderen uit het artikel van Prof. B u i s m a n ⁸⁾).

Een andere kwestie is, dat de prothetische basis, waarop wij het tandarts-examen behaald hebben, ongetwijfeld te smal is en dat het heel moeilijk is daarop een prima prothese te construeren. Ik spreek hier alleen over de oude opleiding, immers vrijwel alle practizerende tandartsen hebben deze genoten en hoe? Iedere tandarts die in de buurt van Utrecht werkt en weleens een product van de kliniek te zien krijgt, kan U inlichten over de cosmetische wanprestaties, die daar vaak geleverd zijn ⁹⁾).

Bij het beruchte examenstuk „vol boven en klammer bar onder”, kwamen al heel weinig prothetische problemen aan de orde.

Vernieuwde studie en opvoering van het peil der manipulaties en technische procedure is ongetwijfeld een prachtig argument, maar . . . ! Tussen het alternatief „casuïstiek der volle prothese of casuïstiek van Culbertson” ligt nog een heel wijd veld van dentale en parodontale interessen.

Het is logisch, dat de belangstelling van de gemiddelde collega meer uitgaat naar de tandbehoudkunst dan naar de tandvervangkunst ¹⁰⁾).

Deze gemiddelde collega vertrouwt vaak te veel op de prestaties van een ter goeder naam en faam bekend staand laboratorium en hij beschouwt diens producten dan vaak als de best mogelijke oplossing voor het door hem gepresenteerde geval. ¹¹⁾ Dat de opleiding en prestaties van de gemiddelde techniker evenzeer verbetering behoeven, is een feit, dat lang niet iedereen bekend is. Men vergelijkte b.v. eens het pas uitgegeven Handboek voor de Nederlandse Techniker, met het door de Zwitserse Zahntechniker-Vereinigung

uitgegeven boek van Gysi: „Das Aufstellen der Zähne für Vollprothesen“.

Voor de artikelen van Prof. B u i s m a n zal bij de Nederlandse collega grote belangstelling bestaan en wij stellen het zeer op prijs, ook een korreltje mee te mogen pikken uit de pap, die de nieuwe studenten met volle happen ingegoten krijgen. Het blijft echter tot op zekere hoogte theorie ¹²⁾ en de meest ideale toestand zou wezen, wanneer dit betoog aangevuld kon worden met praktische demonstraties.

Hier ligt een mogelijkheid voor de „Ned. Vereniging van Tandartsen“ in het kader van haar Ivory Cross cursussen, of voor de Maatschappij voor Tandheelkunde in haar voornemen de wetenschappelijke vorming van haar leden ter hand te nemen.

Het betoog van Prof. B u i s m a n zou er ongetwijfeld door aan praktische waarde winnen en vele collega's er toe brengen, ook eens een articulator en een wasmes ter hand te nemen ¹³⁾.

P. BRANTJES

Aantekeningen van de schrijver der „Hoofdstukken“:

- 1) Was het maar waar.
- 2) De andere vaak genoeg ook.
- 3) Was de algemene practicus zich dat maar steeds voldoende bewust!
- 4) Nou, nou!
- 5) Zie het oordeel van B. R. B a k k e r, T. v. T.
- 6) Ook veel andere.
- 7) Dit is geen waarborg voor een goede constructie.
- 8) Zie Hoofdstuk II.
- 9) Aan verbetering wordt dagelijks gewerkt.
- 10) ??
- 11) Dit verklaart wel maar verontschuldigt niet.
- 12) De schrijver is voornemens op de begane grond te blijven.
- 13) Dan zou zijn moeite rijkelijk beloond worden!

B.